

Сольская святыня

Ах, як непераможна зьяе над пазалочаным купалам праваслаўны крыж! Не адзін пасажыр цягніка, што з грукатам прабягае тут па колішняй Лібава-Роменскай чыгунцы, напэўна, са здзіўленнем паглядаў на гэты будынак. Такі нетыповы для праваслаўнага храма. Штосьці грунтоўнае, трывалае, строгае прысутнічае ў гэтых формах без упрыгожванняў, без традыцыйных для культавай архітэктуры пілястраў, франтонаў, паўкруглай апсіды. Толькі гісторыкі ды знаўцы старажытнасці разгледзяць у ім класічны стыль Сафіі, той самай, на прыкладу якой будаваліся старажытныя храмы ў Кіеве і Полацку.

Спрадвечныя пытанні: хто мы, адкуль прыйшлі, куды ідзём, дзеля чаго жывём? Няпраўда, што яны хвалявалі толькі так званыя элітарныя колы грамадства. Тыя якраз выдатна зналі свае карані, дзякуючы адукаванасці і радаводам. І сямейнае выхаванне замбіравала маленькіх княжычаў і шляхцічаў, нашчадкаў “уладароў свету”, на іх выключнасць, асаблівасць і абранасць, а таму і на права вырашаць лёсы цёмнага неадукаванага народа. А калі ўзнікала патрэба, то гналі запужаную масу на бойню за інтарэсы правячых класаў. І апагеем гэтай антычалавечай маралі было абвяшчэнне Богаўгоднай справай кровапраліцця, забойстваў, крадзяжу чужой маёмасці, разбурэнне храмаў, у якіх вернікі маліліся ці жагналіся не па канонах захопнікаў або на не зразумелай ім мове.

Тыя, хто распачынаў бойкі і войны, добра ведалі, хто яны і дзеля чаго жывуць, якія даброты і асалоды ім даступныя ў гэтым свеце. Тым, хто пачорнаму працаваў дзеля стварэння гэтых раскошы і хараства, было незразумелым, чаму іх пазбаўляюць апошняй радасці – магчымасці ўкленчыць да Усявышняга, просячы душэўнай падтрымкі па-свойму, у сваім храме. Хіба гэта не амаральна - вырваць у жабрака апошнюю скібачку хлеба? Хіба гэта пахрысціянску? Хіба гэтаму вучыў Хрыстос?

Звычайны люд і сёння задаецца пытаннямі, на якія немагчыма знайсці адказы, не ведаючы глыбока гісторыю края. А яна, гэта гісторыя, такая багатая, такая забытаная, такая... сфальсіфікаваная. Толькі шчыра веручы ў Божую справядлівасць, можна ўсім дараваць і ўсё пачынаць спачатку.

У Сольскім сельсавеце праваслаўных вернікаў менш за тры працэнты. Людзі кажуць, што ў іх мясцовасці ніколі не было царквы. На гэты конт можна і паспрачацца. Днямі, чытаючы краязнаўчы артыкул, знайшла там цікавы факт.

Аказваецца, у інвентары Солаў, складзеным яшчэ ў ліпені 1544 года, дзе згадваецца пра месцазнаходжанне касцёла, звяртае на сябе ўвагу наступны тэкст: каталіцкі храм знаходзіўся ў цэнтры мястэчка пры кірмашы, на тым самым месцы, дзе раней была царква. Знайсці яшчэ штосьці пра царкву мне не ўдалося: ні назвы, ні таго, якім чынам яна была знішчана. Можна толькі здагадацца пра яе лёс у часы Рэфармацыі. А яшчэ можна рабіць высновы аб глыбокай і моцнай крыўдзе вернікаў, пазбаўленых свайго храма, прымушаемых далучацца да чужой веры і мовы. Бо вельмі незаздросным быў лёс касцёлаў, што будаваліся на гэтым месцы (іх вядома каля шасці), якія згаралі ў полымі паўстанняў і войнаў дашчэнту. Толькі сучаснаму храму Маці Божай Ружанцовай удалося перажыць Другую сусветную і камуністычную навалу 60-х.

Міласць Божая не пакінула нешматлікіх праваслаўных гэтай мясцовасці. Калі ў 90-я гады мінулага стагоддзя яны звярнуліся да мясцовых улад з просьбай выдзеліць будынак для Богаслужэнняў, ім аддалі ці не самы грунтоўны - былы элеватар, дзе апошнім часам месціўся моладзевы цэнтр. Вось тут і праявілася чыста чалавечая салідарнасць людзей, з'яднаных верай у аднаго Бога, хоць і розных канфесій. Высакародную справу падтрымалі і сёння падтрымліваюць кіраўнікі мясцовай гаспадаркі, нешматлікіх прадпрыемстваў, прадпрымальнікі. Капітальны рамонт і пераабсталяванне распачаліся яшчэ ў так званыя нулявыя гады новага тысячагоддзя. Уласнымі сіламі разабралі прыбудову кухні, выкінулі барную стойку. Тагачасны кіраўнік гароднінасушыльнага завода Рыгор Лук'яненка дапамог транспартам, будаўнічымі матэрыяламі, нават брыгаду будаўнікоў выдзеліў. Брыгадзёр Уладзімір Карней з таго часу, па яго прызнанні, увераваў, стаў самым актыўным прыхажанінам і застаўся "галоўным інжынерам і канструктарам" будоўлі. З энтузіязмам далучыліся да справы і пошукаў матэрыялаў, фінансаў, людскіх рэсурсаў царкоўны стараста Марыя Пагода, Міхаіл Тарасевіч, Пётр і Марыя Субелі, многія іншыя веруючыя. Такім чынам у настояцеля храма Валянціна Гунькевіча з'явілася моцная група падтрымкі. Мясцовы сельсавет дапамог абгарадзіць храм. Поўнасьцю пераўтварыўся ўнутраны выгляд пад кіраўніцтвам Барысавіча - Уладзіміра Карнея. Пад наглядом айца Валянціна збудавалі клірас, іконную краму, паклалі тратуарную плітку, усталявалі пярэччыны на ганку пры ўваходзе ў царкву. У чэрвені 2005 года архіепіскап Навагрудскі і Лідскі Гурыі асвяціў новы храм у гонар Святых Царственых пакутнікаў.

За восем гадоў, што дзейнічае царква, шмат што ўдалося зрабіць, дзякуючы энтузіязму самых актыўных і няўрымслівых прыхажан. З удзячнасцю выказваюцца вернікі ў адрас кіраўніцтва СВК "Солы" на чале з Вольгай Лук'яненкай, якая заўжды гатова дапамагчы і матэрыяламі, і транспартам, і людзьмі. Спонсары дапамаглі з набыццём і ўсталяваннем вялікага і меншага купалаў. Дзякуючы мецэнатам, удалося замяніць вокны на першым і другім паверхах, зрабіць новыя вароты, на якія прымацавалі крыж, ахвяраваны Нінай Саўрыновіч з Ракаўцаў. І тут агледзеліся - не пасуе перакошаны стары плот да новай царкоўнай брамы! Ізноў збіраецца царкоўны савет, каб рашыць, куды ісці з "чалабітнай"? Мясцовы прадпрымальнік Валянцін Тоўкач гатовы паспрыяць у набыцці жалезабетоннай агароджы, толькі на яго ўсталяванне трэба недзе яшчэ знайсці 20 мільёнаў.

Ёсць задума ўцяпліць будынак, бо холадна зімой тут прыхажанам сталага веку. Ды і дзеткам з нядзельнай школкі, якая знаходзіцца на другім паверсе, вельмі некамфортна. А дзеці, як вядома, наша будучыня і працяг нашых спраў. Многія з задавальненнем наведваюцца на заняткі да Вольгі Баршчэўскай, а ўдалае выступленне на Святках у раённым ДOME культуры для многіх стала стымулам.

Хоць мала прыхажан тут, але прыход папаўняецца за кошт жыхароў суседніх вёсак: Рачунаў, Кушлянаў, Асіпанаў, Валэйкавіч, Васюкоў. Неяк звярнуў увагу айцец Валянцін, што вельмі многа веласіпедаў пад храмам. З'явілася задума ўсталяваць стаянку для гэтага экалагічна чыстага транспарту. Ды і ў храме парамяняць літаграфіі на сапраўдныя іконы, выкананыя добрымі майстрамі. Пакуль з тых, што можна называць іконамі, толькі Тройца мастака-іканапісца Аляксандра Зубовіча ды ікона царскай сям'і Раманавых, выкананая маладзечанскім сябрам настояцеля царквы.

Людзі мясцовыя дапамагаюць, некаторыя нават вельмі шчодро ахвяруюць на царкву. Але гэтага ўсё роўна мала, каб надаць храму годны выгляд. А надаць трэба, бо што за царква без званіцы? Можна, канешне ж, на цокальным паверсе ўсталяваць званы, але могуць узнікнуць новыя праблемы з дахам. Жасцяны дах пафарбавалі, але ці на доўга яго хопіць яшчэ?

Ала СТРАШЫНСКАЯ.